

De Olympische Spelen:

Groot, groter, groots

Van 10 tot en met 26 februari worden in Turijn voor de 20ste keer de Olympische Winterspelen gehouden. Maar hoe bijzonder is het grootste sportevenement ter wereld eigenlijk? Wij maakten een rondje langs enkele ervaren olympiërs. Conclusie: mooier en groter bestaat er niet voor een sporter.

Tekst: Vincent de Vries
mmv Erik Holtman

foto's: Sportscan

Hoe bijzonder de Olympische Spelen zijn weet Barbara de Loor inmiddels als geen ander. De schaatsster kan tijdens kleinere toernooien als een EK of WK zonder problemen haar hoofd koel houden, maar zakte tijdens de Spelen van Nagano in 1998 aanvankelijk finaal door het ijs. "Ik weet het nog heel goed," zegt De Loor. "Toen ik het stadion binnenliep en eenmaal onder de ijsbaan door via een trap het middenterrein opkwam, werd ik me toch ineens zenuwachtig. Heb ik anders nooit. Ik deed nog wel wat ademshalingoefeningen en probeerde met wat rekken mezelf weer enigszins bij elkaar te krijgen, maar dat lukte niet. Omdat ik werkelijk strak van de zenuwen stond, kreeg ik mezelf niet meer onder controle."

Hoe dat kwam? "Ik realiseerde me ineens dat ik op de Olympische Spelen was en dat de hele wereld naar me keek. Wie kan nou zeggen: ik ben naar de Olympische Spelen geweest! Bijna niemand toch? Dat besepte ik daar wel even driedubbel en dwars. Gevolg: ik klapte helemaal dicht." Dat blijkt wel, want de 1500 meter, haar eerste afstand, verloopt dramatisch voor de West-Friezin. "Ik dacht nog: als eenmaal het startschot klinkt, gaat het vast wel weer." Niet dus. De Loor komt in de M-Wave nauwelijks vooruit en wordt teleurstellend 22ste. "Gelukkig kreeg ik nog wel een herkansing op de vijf kilometer."

Die pakt De Loor, normaal gesproken geen specialist op de langere afstanden, dan ook met beide handen aan. Zonder opgeblazen benen, maar met volle overtuiging wordt ze 'in haar race van haar leven' verrassend vierde, op nog geen dertiende van de medaillewinnaars. "Hoe dat ineens kan? Lef hebben en gewoon jezelf helemaal stuk kunnen en willen rijden. Dat lukte. Zo reed ik bijvoorbeeld twaalf seconden van mijn persoonlijk record af. Ja, dan merk je pas hoe fantastisch de Spelen zijn, want echt iedereen leeft zo met je mee."

Gerard van Velde, winnaar van wonderbaarlijk olympisch goud op de 1000 meter in Salt Lake City in 2002, weet daar alles van. "Aan die dag denk ik natuurlijk nog vaak terug. Logisch ook. Het was mijn mooiste dag ooit! Eindelijk had ik de hoofdprijs waar ik zo naar hunkerde en waarvoor ik al die jaren zo geknokt hebt. Echt, met een olympische medaille op zak, het hoogste van het hoogste, is je carrière pas daadwerkelijk geslaagd." De gouden plak maakt de sprinter niet alleen onsterfelijk,

Barbara de Loor

maar ook ongekend populair. Zo kan hij na zijn gouden race nauwelijks meer over straat zonder aangeklampt te worden en wordt hij en passant gezien als het nieuwe nationale troeteldier. "Neem de huldiging in Heerde, vlak nadat ik op Schiphol als een held was binnengehaald. Het hele dorp was uitgelopen. Ik geloof dat er wel 15.000 mensen op de been waren. Op den duur moesten de auto's zelfs buiten het dorp geparkeerd worden, want je kwam het centrum gewoon niet meer in. Zo druk was het. Ja, ik zag zelfs mensen op de daken zitten. En dat allemaal voor mij. Zo onwerkelijk allemaal."

Het Holland Heineken House: één groot feest

Tijdens de Olympische Spelen van Barcelona in 1992 was-ie er voor het eerst: het Holland Heineken House, een paviljoen dat speciaal gebouwd werd voor sporters, familieleden, vrienden, supporters en pers uit Nederland. Dat werd zo'n succes dat het inmiddels niet meer is weg te denken op de Spelen. "Het is dan ook echt geweldig," zegt snowboardster Nicolien Sauerbreij. "Zo was ik daar ook twee jaar geleden op de Zomerspelen in Athene, als supporter. Echt prachtig. Je kunt daar echt helemaal los gaan." Naast de medaillehuldigingen, feesten en optredens van Nederlandse artiesten is er tevens onder meer een fanshop en een informatiebalie met diensten van het consulaat. In Turijn komt het Holland Heineken House, dat in Italië 3500 m2 groot zal worden, op een sportcomplex in de nabijheid van de schaatsoval.

Kroonprins Willem-Alexander: sportfanaat pur sang

Dat kroonprins Willem-Alexander lid is van het International Olymisch Comité (IOC) is geen verrassing. Hij is niet alleen een sportliefhebber - wie herinnert zich niet zijn blijdschap toen de Nederlandse hockeydames in 1996 goud wonnen in Atlanta - maar zeker ook een fanatiek sportbeoefenaar. Zo schaatste hij in 1986 als W.A. van Buren de Friese Elfstedentocht en voltooide hij in 1992 de marathon van New York. Voor het IOC is hij momenteel lid van de coördinatiecommissie Vancouver 2010. Eerder had Willem Alexander, tijdens de laatste Spelen in Athene ook vaak aanwezig in het Holland Heineken House, zitting in de commissie die zich inzette voor de ontwikkeling van sportbeleid in arme landen en in de commissie die zich bezighield met de heroriëntatie van het IOC.

Hoe anders het kan gaan, weet Nicolien Sauerbreij. De beste snowboardster van Nederland ging in Salt Lake City voor een medaille, de realiteit was anders. Omdat haar serviceman, expres of niet, verkeerde wax op haar snowboard had gesmeerd, was de Amsterdamse in één klap volstrekt kansloos. Een inschattingsfout met grote gevolgen. Sauerbreij, dat seizoen stevast in de top 3 eindigend, verliest nu ineens bijna vier seconden op de toppers. Weg plak, weg jaren investeren. "Kortom, erg genoeg om mee te maken. Nee, ik besloot niet om meteen te vertrekken. Zie het als een genezing tegen de teleurstelling. Vandaar ook dat ik gewoon alle schaatswedstrijden bezocht. Ja, dan ben ik wel blij om te zien hoe zij zoveel plezier hebben en succesvol zijn."

Vandaar ook dat bij haar niet het vervelende gevoel overheerst als ze aan de Olympische Spelen terug denkt. Integendeel, zegt ze. "Want het blijft natuurlijk met al die andere sporten en sporters een fantastisch evenement, zonder meer. En Salt Lake City zal ik beslist niet zo snel vergeten, omdat ik de eer had om de Nederlandse vlag te dragen tijdens de officiële openingsceremonie." Erg bijzonder, meent Sauerbreij. "Net een droom. Ik zie nog altijd al die ontelbare kleine lichtjes in dat donkere stadion waar wel 60.000 man zaten."

Dat Sauerbreij derde keus was - de schaatsers Rintje Ritsma en Gianni Romme weigerden - maakte haar dan ook niks uit. "Absoluut niet. Vond het juist mooi dat ze me vroegen. Alleen, ik wist eigenlijk niet hoe ik die vlag moest vasthouden en hoe ik ermee moest lopen. Ik kon niet even oefenen of zo. Maar ik deed het goed en bleef goed overeind. Deed het op gevoel. Zo had ik niet eens mijn houder gebruikt. Ja, dat was dan ook mijn mooiste moment van de Spelen, dat ik die vlak mocht dragen. Denk niet dat ik dat ooit nog zal meemaken." De Loor: "Vandaar dat ik ook per se bij de opening aanwezig wilde zijn. Anderen zeiden nog: ach, dat duurt allemaal zo lang, maar ik dacht: ver-

dorie, misschien kom ik nooit meer op de Spelen. Daar heb ik geen seconde spijt van gehad. Ik vond die openingsceremonie echt te gek, vooral ook omdat je met z'n allen op komt."

Daarnaast denkt De Loor vooral aan het atletendorp als we haar naar nog meer mooie olympische momenten vragen. "Alleen al die sfeer daar is overweldigend. Normaal zit je aan tafel met schaatsers, nu ineens ook met ijshockeys en andere sporters. Heel apart en erg leuk om mee te maken." Sauerbreij: "Daarom vond ik het ook jammer dat ik niet in het Olympisch dorp zat, maar in een villa ver van de sporters. Maar ja, daar had ik bewust voor gekozen, anders zat ik zo ver van de piste af."

Misschien jammer, maar in Turijn zal dat waarschijnlijk niet anders zijn voor Sauerbreij, die al jaren wordt gesteund door haar vader die haar met de camper achterna reist. Leuk en aardig, die contacten met al die sporters, maar voor haar telt na haar dramatisch verlopen Spelen van vier jaar geleden, slechts één ding: goed presteren. "Een top 8-klassering is zeker reëel, hoger ook. Alles ligt zo dicht bij elkaar."

Dat geldt niet alleen bij het snowboarden, maar ook bij het schaatsen. Van Velde: "Een kleine misslag kan je echt een medaille kosten." Zelf ziet de sprinter zich niet als favoriet in Turijn. "Maar ik weet dat ik goed ben en dat ik

De Nederlandse gouddelvers

- 1964 Innsbruck: Sjoukje Dijkstra (kunstrijden, individueel)
- 1968 Grenoble: Carry Geijssen (schaatsen, 1.000 meter)
- 1968 Grenoble: Ans Schut (schaatsen, 3.000 meter)
- 1968 Grenoble: Kees Verkerk (schaatsen, 1.500 meter)
- 1972 Sapporo: Stien Baas-Kaiser (schaatsen, 3.000 meter)
- 1972 Sapporo: Ard Schenk (schaatsen, 1.500, 5.000 en 10.000 meter)
- 1976 Innsbruck: Piet Kleine (schaatsen, 10.000 meter)
- 1980 Lake Placid: Annie Borckink (schaatsen, 1.500 meter)
- 1988 Calgary: Yvonne van Gennip (schaatsen, 1.500, 3.000 en 5.000 meter)
- 1992 Albertville: Bart Veldkamp (schaatsen, 10.000 meter)
- 1998 Nagano: Ids Postma (schaatsen, 1.000 meter)
- 1998 Nagano: Marianne Timmer (schaatsen, 1.000 en 1.500 meter)
- 1998 Nagano: Gianni Romme (schaatsen, 5.000 en 10.000 meter)
- 2002 Salt Lake City: Gerard van Velde (schaatsen, 1.000 meter)
- 2002 Salt Lake City: Jochem Uytdehaage (schaatsen, 5.000 en 10.000 meter)

Erben Wennemars

kans heb, al moet ik wel reëel zijn. Zo is niet alleen de concurrentie hevig, maar is het nog nooit eerder voorgekomen dat iemand op de 1000 meter zijn titel heeft geprolonged. Dus het is niet zo gek als dat doel niet gehaald gaat worden." Belangrijker vindt Van Velde dat hij het beste van zichzelf laat zien. Dat hij achteraf niet denkt: hij heeft iets laten liggen. "Als dan iemand beter is, dan kan ik daar mee leven, ook omdat ik al zo'n medaille op zak heb. Dan maakt het wel makkelijker om met teleurstellingen om te gaan. Je weet gewoon: waar iedereen alles voor over heeft en alles voor opzij zet, dat heb ik al en pakken ze mij niet meer af. Maar goud is natuurlijk wel ultieme doel."

Daar droomt Erben Wennemars, erbij in Nagano en Salt Lake City, ook van. "Olympisch kampioen ben je namelijk voor de rest van je leven," aldus de sprinter op de site van NOC*NSF. "Daarom is goud in Turijn ook het enige doel voor mij." Toch wil hij ervoor waken niet alleen maar gefocust te zijn op die paar dagen in februari en daarmee alles om zich heen te vergeten. "Gelukkig zorgen mijn vrouw Renate en mijn twee zoontjes er wel voor dat ik niet alleen maar aan de Spelen denk. De combinatie van topsport en een jong gezinnetje, dat is niet ideaal, maar aan de andere kant ga je er ook weer makkelijker door relativeren. Want hoewel ik weet dat het natuurlijk niet 'zomaar een wedstrijd' is, kun je het - technisch gezien - maar het beste wel zo benaderen. Dat weet ik inmiddels

uit ervaring. In Salt Lake City heb ik veel te veel in een tunnel geleefd en heb ik de magie van de Spelen helemaal niet op me in laten werken. Je kunt die afleiding als ballast zien, maar ik probeer er liever positieve energie uit te halen. Daarom wil ik per se naar de openingsceremonie en vind ik het ook een must om in het olympisch dorp te slapen. Ik wil niet alleen knalhard schaatsen op de momenten dat het moet, maar ook genieten van de Spelen op de momenten dat het kan."

Tonny de Jong weet daar alles van. Vanuit haar woonplaats Calgary laat de ex-topschaatsster, inmiddels makeelaar, weten: "De Spelen bestaan al sinds de jaartelling. Dan is het toch een geweldige eer om aan een evenement met zo'n geschiedenis deel te nemen? In totaal heb ik drie keer meegedaan, al denk ik niet met een fijn gevoel terug aan die van Lillehammer in 1994. Daar ik hoorde dat een vriendin van me - Renske Vellinga - bij een auto-ongeluk om het leven was gekomen. Het moment dat ik dat te horen kreeg vergeet ik natuurlijk nooit meer en het deed me pijn niet terug te mogen vliegen voor haar begrafenis omdat ik nog een afstand moest rijden. Een heel verschil met mijn laatste avond van mijn laatste Spelen, vier jaar geleden in Salt Lake City. Op een besloten feestje voor de Canadezen trad The Tragically Hip op. Wat een afsluiting was dat! Grandioos."

Met gevoel, plus natuurlijk een goede klassering, wil Sauerbreij ook niet missen. Of ze daardoor ook minder risico neemt? "Niet als tijdens het snowboarden, wel in het dagelijkse leven. Als ik bijvoorbeeld in het Vondelpark loop, kijk ik echt wel beter uit als er een hond aankomt. Die zou je zomaar in je kuit bijten waardoor je de Spelen mist. Dat vergeef je jezelf natuurlijk nooit. Daarvoor is dit evenement veel te bijzonder."

Olympische symbolen en tradities

Zoals bekend vormen vijf gekleurde verstrengelde ringen het Olympisch symbool. Alleen die corresponderen niet met een specifiek werelddeel, zoals vaak gedacht wordt, maar zijn gekozen met de gedachte dat in elk geval een van deze kleuren is terug te vinden in de vlaggen van alle landen. De bovenste drie ringen zijn blauw, zwart en rood; de onderste twee geel en groen. De Olympische vlag werd in 1913 ontworpen door de stichter van de moderne Olympische Spelen, Pierre baron de Coubertin en voor het eerst gebruikt in 1920 in Antwerpen. Amsterdam heeft de eer van het eerste Olympische vuur. Sinds 1928 brandt het vuur van de eerste tot de laatste dag van de Spelen.

